

4 ข้อคิดสำหรับประเทศไทย จาก “โครงการ 2 ล้านล้าน” ของมาเลเซีย (1)

อ่านหน้า 46

4 ข้อคิดสำหรับประเทศไทย จาก “โครงการ 2 ล้านล้าน” ของมาเลเซีย (1)

มายา
การเงิน

สันติธาร เสถียรไทย
santitar.sathirathai@gmail.com

หข้อเรื่องเศรษฐกิจที่คนถกเถียงกัน
อย่างร้อนแรงที่สุดในประเทศไทย
ตอนนี้คงหนีไม่พ้นเรื่อง โครงการ
ลงทุน 2 ล้านล้านบาท หรือที่มีชื่อใหม่ว่า
“พร.บ.เพื่อการลงทุน เพื่อสร้างอนาคต
ของประเทศไทย” โดยฝ่ายสนับสนุนบอก
ว่าโครงการยักษ์นี้สำคัญนักในระยะยาว
เพราะประเทศไทยไม่ได้ลงทุนด้านโครงสร้าง
พื้นฐานมาเป็นเวลานานแล้ว จึงทำให้ขีด
ความสามารถในการแข่งขันลดลง

ในระยะสั้น เพราะเศรษฐกิจกำลัง
ต้องการการกระตุ้นในยามอ่อนแอ เมื่อ
ส่งออกมีแรงจำกัด และการบริโภคยัง
ถูกจุดโดยปัญหานี้และรายได้จากการ
เกษตรที่ต่ำเกินไป

โดยส่วนตัวผมเห็นด้วยว่า การลงทุนใน
โครงสร้างพื้นฐานของไทยนั้นสำคัญเป็น
อย่างยิ่ง เพราะจะช่วยกระตุ้นการลงทุน
ของเอกชนมากขึ้น และเพิ่มศักยภาพของ
เศรษฐกิจไทยในระยะยาว ในขณะที่แรงงาน
ของไทยเรามีแต่จะขาดแคลนขึ้นเรื่อย ๆ

4 ประเด็นใหญ่ที่คนเป็นห่วง

แน่นอนทุกนโยบายมีทั้งฝ่ายที่สนับสนุน
และฝ่ายที่คัดค้าน จากที่ศึกษาและพูดคุย
กับผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงนักลงทุนต่างชาติ
รายใหญ่หลายคน ผมคิดว่าเราสามารถ
แบ่งข้อกังวลเกี่ยวกับโครงการ 2 ล้านล้าน
ได้เป็น 4 กลุ่มคร่าว ๆ ดังนี้
ประเภทแรกคือ นักเศรษฐศาสตร์ที่

กังวลด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค
เช่น ภาระทางการคลังของรัฐบาลจากการ
ใช้จ่ายที่สูงขึ้น และการขาดดุลทางการค้า
ที่อาจจะหนักขึ้น ถ้าโครงการเหล่านี้ทำให้
การนำเข้าสินค้าโตขึ้นมากอย่างรวดเร็ว
ในเวลาอันสั้น

สองกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักเศรษฐศาสตร์
หลายคนแสดงความกังวลว่า บางโครงการ

ในแผนสร้างอนาคตไทยจะตอบโจทย์เศรษฐกิจของเรา และเข้ากับบริบทของประเทศไทยหรือไม่? โดยเฉพาะถ้าเราต้องใช้เงินจำนวนมาก ต้องเลือกทำโครงการที่จะสามารถเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าให้กับเศรษฐกิจในระยะยาวได้จริง

หลายครั้งจะเคยเห็นโครงการขนาดยักษ์ที่ไม่ค่อยได้ประโยชน์ ที่กลายเป็น Road to Nowhere (ถนนที่ไม่มีใครใช้) Unconnected Railway Lines (เส้นทางรถไฟที่ไม่ต่อกับอะไรเลย) หรือ Ghost Town (เมืองที่ไม่มีใครอยู่) เป็น "อนุสาวรีย์แห่งความผิดพลาด" อยู่ในหลายประเทศ

เลยเถิดว่าประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย

สาม-กลุ่มที่อาจเห็นด้วยกับโครงการต่าง ๆ และแผนการของรัฐบาล แต่ห่วงเรื่องความโปร่งใส และตั้งคำถามในอนาคตว่า เมื่อ พ.ร.บ.นี้คลอดออกมาเรียบร้อยแล้ว จะมีใครสามารถตรวจสอบ ติดตาม และวัดผลการดำเนินงานโครงการเหล่านี้ได้หรือไม่? เป็นไปตามแผนและเจตนารมณ์ที่รัฐบาลตั้งไว้วันนี้หรือไม่ ทั้งในด้านต้นทุนที่อาจสูงกว่าที่คาด หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต โดยเฉพาะเมื่อโครงการอยู่นอกกรอบของงบประมาณ (Off-Budget) และหลายโครงการก็ยักยัดรายละเอียดเมื่ออายุโครงการยาวถึง 7 ปี ความเชื่อมั่นในรัฐบาลปัจจุบันยังไม่พอ ต้องให้เชื่อรัฐบาลในอนาคตที่จะเข้ามาทำต่อด้วยว่าจะสามารถทำได้ตามที่วางแผนไว้หรือไม่

กลุ่มสุดท้าย คือหลายคนที่ยกคำว่า "เกิดไม่กลัว-กลัวแต่จะไม่เกิด" คือเห็นด้วยกับโครงการและไม่ได้กังวลถึงปัญหา 3 ข้อแรก แต่กลัวว่าการลงทุนพื้นฐานขนาดยักษ์จะไม่เกิด หรือเกิดความล่าช้าเพราะที่ผ่านมาไม่ว่าจะรัฐบาลไหนก็ไม่ได้มี Track Record ที่ดีนักในการทำโครงการขนาดใหญ่ ๆ ยิ่งเห็นหลายโครงการยังไม่ได้ทำ Detailed Design หรือแม้แต่ Feasibility Study และถึงมีทำแล้วก็ยังไม่ผ่าน Environmental and Health Impact Assessment หรือการประเมินผลด้านผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เลยคิดว่าควรรอดูทำที่ก่อนดีกว่า

แล้วค่อยลงทุนทีหลัง

ผมไม่ได้มีคำตอบว่า ข้อกังวลเหล่านี้มีมูลมากน้อยเพียงใด และก็ไม่ได้มีทางออกที่จะแก้ข้อกังวลต่าง ๆ ที่ว่านี้ได้ทั้งหมด แต่จากการมีโอกาสติดตามนโยบายเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านอย่างค่อนข้างใกล้ชิด ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ที่รับผิดชอบดูแลกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน อยากจะตั้งข้อสังเกตว่าจริง ๆ แล้วเพื่อนบ้านใกล้ตัวเราเอง (และบางคนอาจจะเรียกว่าคู่แข่งตลอดกาล) คือ มาเลเซีย ก็มีโครงการ "2 ล้านล้าน" ของเขาเหมือนกัน

โดยรัฐบาลเขาได้ดำเนินการโครงการลงทุนพื้นฐานขนาดยักษ์ที่ชื่อ ETP หรือ Economic Transformation Program มาได้ประมาณ 3-4 ปีแล้ว และเขาต้องตอบโจทย์หลายข้อที่เรากำลังเผชิญอยู่เหมือนกัน ผมจึงคิดว่าเราน่ามาลองกลั่นบทเรียนที่สำคัญจากประสบการณ์เขากันบ้าง ผมเคยเขียนเกี่ยวกับเรื่องรายละเอียดของแผน ETP นี้มาแล้วตอนต้นบทความของประชาชาติธุรกิจ ที่ชื่อ "พลิกแผนกู้เศรษฐกิจรัฐบาลมาเลเซีย เผยสูตรลับที่ชื่ออีทีพี" (google หาอ่านได้ครับ) เพราะฉะนั้น วันนี้จะเน้นเรื่องบทเรียนกับข้อคิดจากประสบการณ์ของเขาที่อาจนำมาช่วยในประเด็นที่คนเป็นห่วงทั้ง 4 ข้อ

4 ข้อคิดสำหรับ 4 ประเด็นห่วง

1.ห่วงว่าโครงการต่าง ๆ ตอบโจทย์ของประเทศหรือไม่?

หลักหนึ่งของ ETP ที่น่าสนใจ คือ การดึงภาคเอกชนมาร่วมอย่างใกล้ชิดตั้งแต่ต้น เพราะคนที่จู่จะรู้ว่าแต่ละโครงการจะแก้ปัญหาของประเทศได้แค่ไหน ดีที่สุดคนหนึ่งคือคนที่ต้องเผชิญปัญหาเหล่านั้น และคิดหาทางออกอยู่ทุกวัน โดยการที่รัฐบาลดึงภาคเอกชนมาร่วมตั้งแต่เนิ่น ๆ เปรียบเสมือนกับการที่บริษัททำแบบสำรวจความต้องการและพฤติกรรมของผู้บริโภค ก่อนที่จะสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ

เช่น ถ้าอยากรู้ว่าแต่ละโครงการจะมีส่วนช่วยตอบโจทย์ใด ๆ ของประเทศมากแค่ไหน คงต้องถามผู้ประกอบการธุรกิจขนส่ง เดินทางเดินเรือว่ามีจุดไหนบ้าง โครงการแบบใดบ้างจะช่วยแก้ปัญหาข้อขัด ลดต้นทุนโลจิสติกส์กับการพึ่งพา

น้ำมันได้มากที่สุด ถ้ามีเงินและทรัพยากรจำกัดก็ต้องเลือกมาแค่บางโครงการ คือโครงการอะไรที่ทำที่สุด และไม่ล้มเหลว บริษัทต่างชาติคิดว่า อะไรที่ประเทศอื่นมีแต่เรายังขาด และอะไรบางอย่างจะทำให้บริษัทขนาดใหญ่อยากมาลงทุนในประเทศของเรามากขึ้น

รัฐบาลมาเลเซียได้รวบรวมทั้งธุรกิจต่างชาติ บริษัทในประเทศขนาดใหญ่และขนาดเล็กจากหลายภาคอุตสาหกรรมรวมแล้วประมาณ 400 กว่าคน จากมากกว่า 200 บริษัท (เช่น Shell, Air Asia, PriceWaterhouseCoopers-PWC) มาเพื่อตั้งเสาะถามความเห็นว่าจะอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไร และโครงการแบบไหนบ้างที่น่าจะได้ประโยชน์ตอบโจทย์ได้จริง

นอกจากนี้ เขายังดึงสำนักงานกฎหมาย บริษัทที่ปรึกษาด้านธุรกิจและบัญชีมาร่วมด้วย เพราะบริษัทเหล่านี้มักเป็น นักแก้ปัญหาให้กับผู้ประกอบการหลายภาคอุตสาหกรรม จึงมีความเข้าใจถึงปัญหาที่ผู้ประกอบการเหล่านี้ต้องเผชิญได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญอีกข้อคือ เวลาองค์กรนานาชาติจัดอันดับความน่าลงทุนของแต่ละประเทศ เช่น Doing Business Ranking ของ World Bank เขามักจะถามความเห็นจากบริษัทเหล่านี้เช่นกัน

เพราะฉะนั้น หากตอบโจทย์ที่เขาวิจัยได้โอกาสที่จะก้าวขึ้นอันดับสูง ๆ และการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนก็มีสูงเช่นกัน

อีกข้อหนึ่งที่น่าสนใจของ ETP คือ การที่เขามีการลงรายละเอียดของแต่ละโครงการไว้อย่างชัดเจนมาก ว่าต้นทุนของแต่ละโครงการน่าจะเป็นเท่าไร ประโยชน์ที่ได้รับเชิงรายได้ประชาชาติกับการสร้างงาน และมีแผนการดำเนินการอย่างไรบ้างทั้งทางตรงและทางอ้อม

โดยข้อมูลส่วนใหญ่จะอยู่ในเว็บไซต์ของแผนการที่ตั้งขึ้นมาโดยเฉพาะ เน้นอนผลประโยชน์เหล่านี้เป็นเพียงการประเมินเบื้องต้น แต่การที่มีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดูอย่างต่อเนื่องก็ทำให้ตัวเลขนั้นมีน้ำหนักมากขึ้น และทำให้คนเข้าใจได้ว่าแต่ละโครงการมีประโยชน์และต้นทุนอย่างไร ดูสมเหตุสมผลหรือไม่

ประชาชาติ ธุรกิจ

Prachachart Turakij
Circulation: 120,000
Ad Rate: 1,300

Section: ดีไลฟ์/บทความ

วันที่: พุธที่ 24 - อาทิตย์ 27 ตุลาคม 2556

ปีที่: 36

ฉบับที่: 4569

หน้า: 48(บนซ้าย), 46

Col.Inch: 112.38

Ad Value: 146,094

PRValue (x3): 438,282

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: มายาการเงิน: 4 ข้อคิดสำหรับประเทศไทยจาก 'โครงการ 2 ล้านล้าน'ของมาเลเซีย(1)

จากการลงรายละเอียดที่มีเอกชนร่วม
เช่นนี้ กลายเป็นการที่ทำให้อุตสาหกรรม
ยานยนต์ของมาเลเซียที่ถูกปกป้องมานาน
ตกอกรอกกรอบอุตสาหกรรมหลักที่
ประเทศเขาจะเน้นการพัฒนา เพราะมอง
แล้วว่าอย่างไรก็ตามศักยภาพเขาไม่มีทาง
สู้ประเทศไทยได้